

STEN

NUMMER 03 OKTOBER 2012 ÅRGÅNG 74 - UTGIVEN AV SVERIGES STENINDUSTRIFÖRBUND

Hotel Post
Sven-Harrys
EngeneKvartalet

Ett torg utsmyckat med natursten är både hållbart och vackert. Användning av granit ger liv åt samlingsplatsen, samtidigt är stenen otroligt slitstark.

När Vellinge kommun skulle smycka ut torget runt det nybyggda biblioteket i Höllviken föll materialvalet på granit. Gångytorna på torget är belagda med hållar i krysshamrad Bjärlövsgrenit. För att öka tillgängligheten till biblioteket finns gångstråk med taktila ledplattor i flammad svart Diabas och kupolplattor i Bjärlövsgrenit. Nivåskillnaden tas upp av en blockstensmur i Bjärlövsgrenit, med råkilad framsida och krysshamrad ovansida.

Innehåll

Sven-Harrys, Stockholm | 7-14

Den skinande sexvåningsbyggnaden med sina fasader av mässing, ligger i Vasaparken i Stockholm. Den inrymmer konsthall, museum, restaurang, bostadslägenheter och kommersiella lokaler. Byggnaden är tänkt att vara ett "hem" för både konst och människor.

EngeneKvartalet, Drammen | 17-22

EngeneKvartalet är ett hörnkvartal i den inre kärnan av Bragernes centrum i Drammen. Den småskaliga äldre bebyggelsen i väster, närmast centrum har bevarats, - inklusive en av de bästa exemplen på ett så kallat Drammenhus av trä som byggdes efter bybranden. Det har lagts stor vikt vid att få till en bra övergång mellan gammalt och nytt. Området präglas av stora variationen i bebyggelsen. Man har därför valt att ge byggnaden en eget, något annorlunda utseende än det vanliga i trakten. Granitfasaden ger byggnaden en sober, lite exklusiv prägel.

Clarion Hotel Post, Göteborg | 24-31

Det anrika posthuset på Drottningtorget i Göteborg har förvandlats till ett hotell och det är sannerligen inte vilket hotell som helst. Känslan man vill förmedla ska återspegla den gamla industristaden som möter det moderna samhället. Hotellet uppdelat på en fantastisk gammal byggnad, som fogats samman med en minst lika spektakulär ny del.

Grand Hotel, Lund | 33-38

Grand Hotel Lund som slog upp portarna 1899 uppfördes vid Bantorget efter ritningar av tidens främste arkitekt i Sydsverige, Alfred Hellerström. Det har genomgått en omfattande fasadrestaurering i fem etapper som nu närmar sig sitt slut. Restaureringen har omfattat återställning av skiffertak, plåtarbeten, förgyllningsarbeten och stenrestaurering.

Moa Martinsons torg, Stockholm | 41-46

Torget granithållar har fått sina stora format för att kunna ge plats för de textfragment ur Moa Martinssons verk som graverats in i stenen, dessa är läsbara för en stående betraktare. Leken med skalan följs upp i de omfångsrika blockstensmurarna som omger torget, den tyngsta väger över 9 ton.

EngeneKvartalet. Den indragana översta våningen lättar upp byggnaden. Foto Bjørn Vidar Eriksen

Clarion Hotel Posts entré i det anrika Posthuset från 1925. Foto Robert Kjellén

Sven-Harrys har fått ett stramt formspråk med stora glasparter och mässingsbeklädning. Foto Tord-Rickard Söderström

Omslagsbild | 24-31

Clarion Hotel Post
Foto Robert Kjellén

STEN

NR 3, 2012 ÅRGÅNG 74
VÄRMDÖVÄGEN 738-740
SE-132 35 SALTSJÖ-BOO
WWW.STEN.SE
ISSN 0346-1866

REDAKTIONSNÄMND

Göran Falk, Björn Erik Johnsen,
Patrik Persson

PRODUKTION OCH ANNONSER

BergArtistic Produktion AB
Redaktör: Robert Kjellén
Värmdövägen 738-740
SE-132 35 Saltsjö-Boo
sten@bergart.se
Tel +46 87 47 76 71
Fax +46 87 47 76 41
Mob +46 703 01 31 56

ANSVARIG UTGIVARE

Kai Marklin

UTGIVARE

(samt prenumerationsärenden)
Sveriges Stenindustriförbund
Industrigatan 6
SE-291 36 Kristianstad
ssf.sfi@sten.se
www.sten.se
Tel +46 44 20 97 80
Fax +46 44 20 96 75

I SAMARBEIDE MED

Norsk Bergindustri

TRYCKNING

Edita Västra Aros AB, Västerås

STENEN FRÅN HJÄRTAT

En myt att Sverige saknar stenkompetens

Tror du att "stenhuggare" är ett utdöende släkte? Då tror du fel. Väljer du bort natursten för att du är osäker på om det i Sverige finns kompetens att ta fram och montera stenen? Gör inte det. Stenkompetensen är mycket god i Sverige.

Kompetensutvecklingen i våra medlemsföretag har gått ut på att kombinera traditionella hantverkskunskaper med utnyttjandet av modern teknik. Detta har pressat ner priset för natursten. Tvärt emot vad man kan tro innebär inte höjd kompetens alltid ett högre pris.

Stenindustriförbundet och medlemsföretagen arbetar ständigt med att se till att behovet av kvalificerade medarbetare tillgodoses. Det finns en god samverkan inom utbildningsområdet i stenbranschen och effektiva former för att sätta in praktikanter och studenter i stenarbetet.

Sedan år 1993 utbildas framtidens stenarbetare vid Stenforsaskolan i Sibbhult, strax norr om Kristianstad. Placeringen är strategisk: nära en tredjedel av Sveriges naturstensverksamhet finns i regionen. Varje år tar cirka fem elever inom gymnasie- och vuxenutbildningen studenten på Stenforsaskolan. Med sig då har de då både de teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för sitt framtida yrke som moderna stenarbetare.

Stenutbildningen i Sibbhult är en av få utbildningar som har behållit gesälltraditionen. Under sista terminen av sin utbildning gör eleven ett fysiskt examensarbete i natursten. Om resultatet är godkänt får eleven sitt gesällbrev. Det är en tradition som skapar yrkesstolthet!

Bohuslän är Sveriges andra område med omfattande naturstensverksamhet. Där har naturstensföretagen, Arbetsförmedlingen och kommunerna tagit fram en ettårig yrkesutbildning för stenarbetare. Andra årskullen är i full gång och snart kommer ytterligare ett femtontal utbildade stenarbetare att vara redo att jobba i vår stolta bransch!

På den akademiska sidan har branschen sedan ett antal år en adjungerad professor placerad på SLU i Alnarp. Kunskaper inom naturstensområdet sprids därmed till viktiga professioner som exempelvis landskapsarkitekter och landskapsingenjörer. Åtskilliga examensarbeten vid SLU har de senaste åren haft natursten och dess användning i fokus.

Kunskapen om natursten sprids även genom att vår "bibel", Stenhandboken, används flitigt i stenbranschen, av arkitekter samt i de praktiska och akademiska stenutbildningarna. Du kan beställa den på vår webbplats, om du också vill öka din stenkompetens!

Kai Marklin
Ordförande i Sveriges Stenindustriförbund

Ansvaret & centrum Jönköping

Fasadbeklädnader av polerad granit, Svart Labrador, Verde Savanna och Shanxi Black. Fasadskivorna är monterade med konventionella bär- och hållarkramlor samt på skensystem.

NCC Construction Sverige AB (Kv. Ansaret)
Arkitekthuset i Jönköping AB

Skanska Sverige AB (Sjömagasinet 3)
Creacon

Tel. 0451 457 70
www.stenentreprenader.se

ETT KRAFTFULLT SERVICEERBJUDANDE TILL HELA STENVÄRLDEN

Utifrån vår mer än 30 år långa erfarenhet av att ge service inom stenindustrin, har vi utvecklat en hög förståelse för stenhuggarnas behov i varje land.

Vi erbjuder en hög service genom att tillhandahålla en stor produktportfölj, kompletterande produkter, kontinuerliga utbildningstillfällen kring säkerhet och arbetshygien, men av kanske allra största vikt skapar vi en efterfrågan i varje land vi verkar i för att försäkra framtiden för denna bransch, som vi älskar och respekterar sedan den dagen vi grundades.

- CENTER
- SHOWROOM
- UTBILDNINGSDAGAR-AULA
- DAGLIGA LEVERANSER
- KOMPLETTERANDE PRODUKTER

Evolving with you

Cosentino Scandinavia
Lärjevägen 6
41525 Göteborg
SWEDEN
Tel: +46(0)31 78 78 980
Fax: +46(0)31 78 78 989
Email: customerservice.se@cosentinogroup.net

info@cosentinogroup.net / www.cosentinogroup.net / www.scalea.es / www.sensabycosentino.com

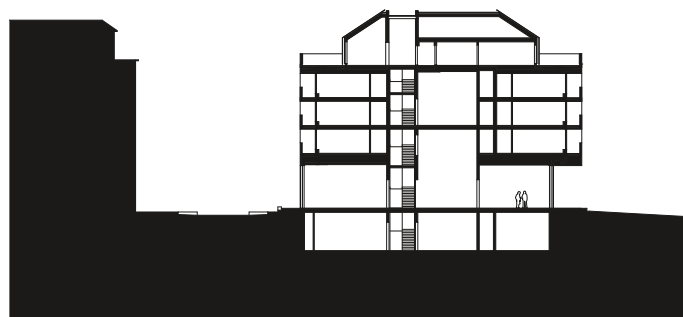
Foto Robert Kjellén

Gyllene skrinet

Ett skrin som skyddar sitt värdefulla innehåll bakom solida plåtar av metal. Så skulle man kunna beskriva det museum Sven-Harry Karlsson skapat invid Vasaparken i Stockholm. Karlsson är grundare och ägare till Folkhem, ett bostadsföretag verksamt i och omkring Stockholm. Museet förenar hans livslånga intresse för konst och arkitektur.

TEXT Konstmuseet, Wingårdh Arkitektkontor AB. Torget, Anders Mårsén, C-O-M-B-I-N-E

FOTO Åke E:son Lindman, Tord-Rickard Söderström & Robert Kjellén

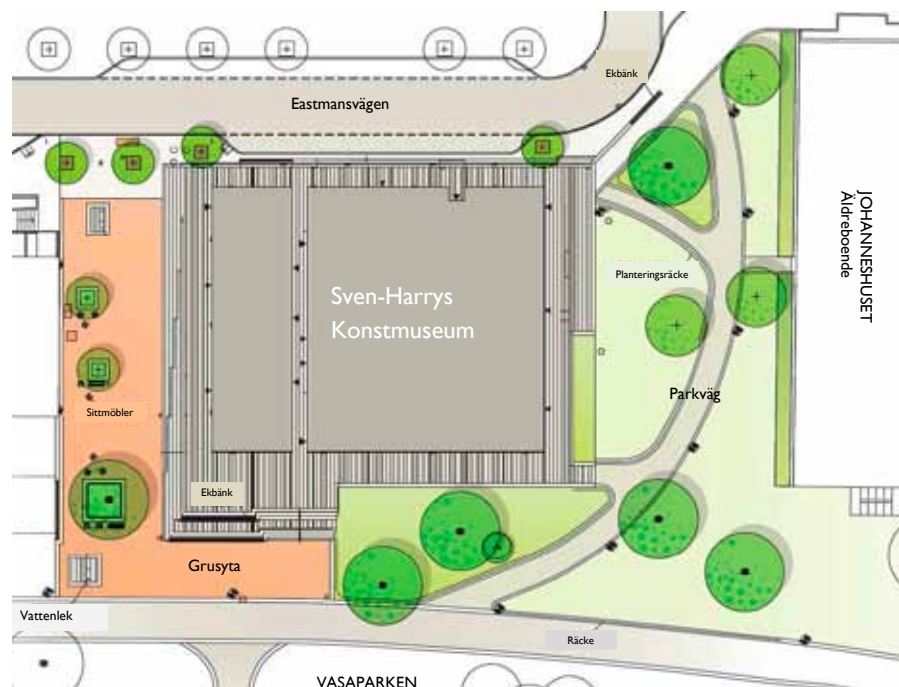

Sektion.

”Mig veterligen är det första gången som ett museum integreras med boende på det här sättet. Det är roligt att människor kommer nära konsten och vice versa”
Sven-Harry

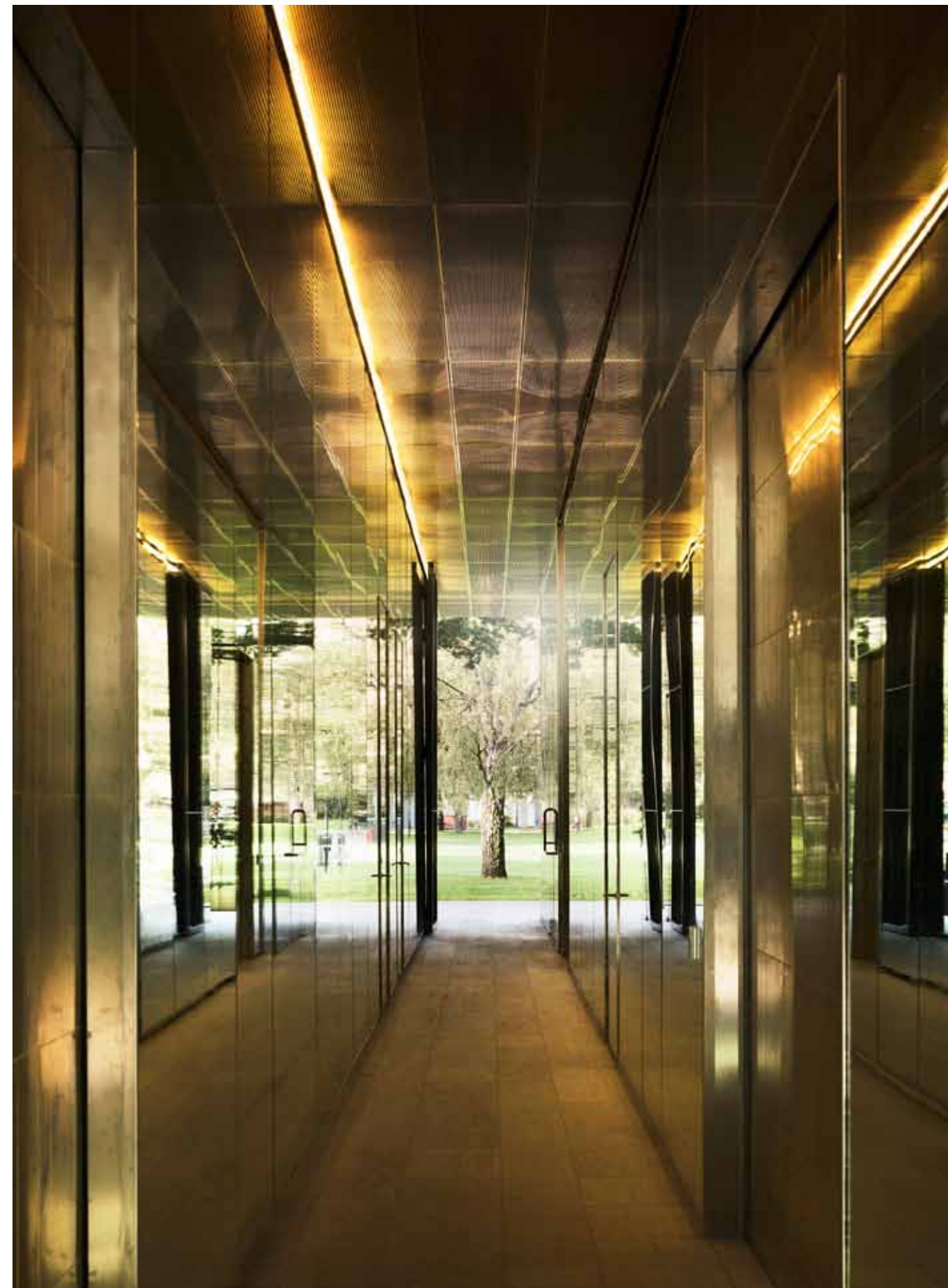
Det vertikala museet är en stadstyp. I stadssammanhang kopplas utställningar ofta samman med trappor, hissar eller rulltrappor. Det är en konsekvens av tätheten, men också ett sätt att skapa sekvenser i utställningarna utifrån byggnadens naturliga gränser. Basen och toppen har särskild betydelse i varje byggnad. Utställningar förstärker denna dynamik mellan tillgänglighet och avskildhet. Sektionen genom Sven-Harrys med de kommersiella verksamheterna i markplanet, samlingen på taket och konsthallen i byggnadens kärna följer denna typologi.

Byggnadens dubbla funktioner – bostäder och kultur – fungerar separat från varandra och har skilda entréer från Eastmanvägen. Bottenplanet rymmer gallerier, restaurang samt rum för utställningar. Högre upp i huset ligger det bostäder utmed husets sidor. Byggnaden kröns av ett ►

Upprustningen av parkytorna runt Sven-Harrys konstmuseum innefattar nya gräsytor, häckar och träd, vattenlek, nya sittmöbler och ekbänkar. Dessutom är det lagt vackra kalkstenshällar av grovhyvlad Ölandssten närmast museet.

Fasadens och utemiljöns materialval i form av hyvlad kalksten och skinande mässing återkommer i gången genom Sven-Harrys. **Foto** Tord Rickard Söderström

De stora glaspartierna i markplan gör att ljuset flödar och den diamantfrästa Ölandsstenen förstärker detta ljusa och naturliga intryck.
Foto Tord Rickard Söderström

PROJEKT
Sven-Harrys, Stockholm

BYGGHERRE
Folkhem Produktion AB

ENTREPRENÖR
Folkhem Produktion AB

ARKITEKT
Wingårdh Arkitektkontor AB,
Gert Wingårdh, Anna Höglund (formgivare)

LANDSKAPSARKITEKT
(nod) C-O-M-B-I-N-E Arkitekter AB,
Petter Hauffman

STENLEVERANTÖR
Naturstenskompaniet AB
www.naturstenskompaniet.se

penthouse, där den Karlssonska samlingen av i huvudsak skandinaviskt sekelskifte placeras i en parafras på interiörerna av hans tidigare hem Ekholmsnäs.

Allt har klätts i en metall som tillverkaren Luvata kallar Nordic Royal. Det är en inert legering som inte oxiderar. Materialet består till största delen av koppar, förenat med 4-6% zink, ungefär lika mycket aluminium samt 0,3-1,5% tenn vilket valsats till 1,4 mm tjock plåt. Den gula färgen rimmar med Stockholms traditionella putsfasader i gulockra. Snarare än ett enskilt monument, strävar Sven-Harrys efter att framstå som ett hus bland andra i staden. Det är innehållet – konsten – som gör byggnaden offentlig. Omslaget är bara en annons.

Programmet och dispositionen är ett svar på områdesplanen. Denna angav att en byggnad på denna prominenta plats skulle vara fem våningar hög plus en indragen takvåning; huvudsakligen för bostäder men med en offentlig verksamhet längst ned. Denna 40/60-relation modifierades i projektet så att de offentliga ytorna placerades på markplanet, i kärnan och på toppen, vilket gav möjlighet till utställningar med olika typer av ljus. ■

Skulptur av Lars Kleen. **Foto** Åke E:son Lindman

Podiet, Parkpromenaden och Torget

Sven Harrys konstmuseum är en spännande, prisbelönt byggnad i direkt anslutning till Vasaparken, en av Stockholms mest populära och välbesökta parker. Parkmarken går ända fram till museets fasad och omsluter hela byggnaden i ett långt möte med en stor potential att bli ett välanvänt offentligt rum i kraftfältet mellan konst och parkliv. Den nya delen av Vasaparken krävde en utformning som lyfte fram museet, formade en egen stark identitet och samtidigt förstärkte platsens offentliga parkkaraktär. Från andra hållet utvecklas Sabbatsbergsområdet med bostäder och butiker. Platsen kring byggnaden förmedlar också övergången mellan stad och park.

Museets kalkstensgolv fick, i gestaltningen av platsen, rinna ut under trösklarna och forma ett elegant, men samtidigt robust podium. Kvarterets lutning ner mot Vasaparken gjorde det möjligt att förse podiet med långsträckta blockstenstrappor, och generösa sittplatser. Kalkstenen i podiet kompletterades med bänkar i grov ek, och detaljer i samma mässingston som i husets fasader. På podiet finns också plats för restaurangens uteservering vänd in mot parken.

Väster om museet löper en mer klassiskt utformad parkpromenad i lövskugga mellan planteringar och vackra träd. Parkpromenaden är en fortsättning på Vasaparken och ger museet en grön, blommande och lugn sida. Till skillnad från podiet har marken väster om museet lånat sina material och former från Vasaparken - Kalksten har bytts mot granit och mässingsdetaljer har ersatts med lackerat stål.

Öster om podiet kopplas museet ihop med Vasaparken i norr och Eastmanvägen i söder med ett brett, svagt sluttande parktorg. Marken i parktorget består av rostpigmenterat stennmjöl. I stennjölsytan finns träd, och två mindre kalkstenspodier. De två mindre podierna har två möjliga funktioner. Dels kan de fungera som fundament ►

Materialvalen från byggnaden går igen i podiet, med Ölandskalksten i trapp och beläggning, precis som i golvet inomhus samt detaljer i samma mässingston som fasaden. **Foto** Robert Kjellén

STENFAKTA

Invändigt

Golvplattor av Ölandssten Grå G2 med
diamantfräst yta. Fallande längder i 300
och 450 mm bredd.

Golvsockel av Ölandssten Grå G2 med
diamantfräst ytbearbetning och grovslipad
långkant. Fallande längder och 70 mm höjd.

Fönsterbänkar av Ölandssten Grå G2 med
diamantfräst ytbearbetning och grovslipad
långkant. Bestämd längd och 275 mm bredd.

Utvändigt

Hällar av Ölandssten Grå G2, grovhyvlad
ytbearbetning, Fallande längder i 200, 300
och 400 mm bredd.

Blocksteg av Ölandssten Grå G2 med grov-
hyvlad yta och dubbelstucken synlig kant.
Fallande längder i varierande bredd.
Kontrastmarkering i början- och slutsteg
med infällda mässingspuckar.

Mursten av Ölandssten Grå G2 med synlig
ovansida av naturlig klovyta, dubbelstuckna
synliga kanter.

Den grovhyvlade kalksstenen upplevs både som
levande och robust tack vare sin skiftande karaktär.
Foto Robert Kjellén

Blockstegens kontrastmarkering i början- och slutsteg
består av infällda mässingspuckar i samma ton som
i husets fasad. **Foto** Robert Kjellén

Blockstegstrappornas sättsteg är dubbelstuckna och
ger med sin grovhet en fin kontrast till de subtilare
detaljerna i projektet. **Foto** Robert Kjellén

”Sammantaget blir platsen kring museet
en tydlig, offentlig plats som väver ihop
museet med Vasaparken och resten av staden.”

för temporärt ditställda skulpturer. När
det inte står någon skulptur där så finns
det dimfontäner och lekfullt skuttande
vattenstrålar.

Sammantaget blir platsen kring museet en
tydlig, offentlig plats som väver ihop mu-
seet med Vasaparken och resten av staden.
Utformningen och de robusta materialen
ger ett parkrum som bjuder in och tål att
vistas i.

Nästan alla ”hårda” ytor på platsen utgörs
av sten, i en eller annan form. Podiets
kalksten är, som ovan nämnt, en fortsätt-
ning av museets golv, vilket är tänkt att
skapa en känsla av att hela byggnaden
vilar på ett stort kalkstenstorg. Kalksten är
dessutom ett mycket vackert material som
tack vare sin skiftande karaktär upplevs
som både levande och robust. Genom att
bearbeta kalkstenen på olika sätt i olika

lägen kunde podiet ges en både samman-
hållen och subtilt skiftande utformning där
trappor och murar skiljer sig något från de
plana ytorna utan att bryta sig ur helhets-
intrycket. De grova blockstegen i trappor
och murar spelar väl med podiets bänkar i
grov ek, som med tiden kommer att närma
sig kalkstenens varmt gråa färg. Grovhug-
genheten i bland annat trappornas sättsteg
lyfter dessutom fram den mer subtila
detaljeringsgraden i anläggningen.

Eftersom kalksten används sparsamt som
markmaterial i staden bidrar det dess-
utom till att ge platsen kring museet extra
elegans och svarar väl upp mot mässings-
fasaderna. ►

Kalksten som markmaterial är en ovanlig syn i
Stockholm, något som bidrar till platsens exklusivitet.
Foto Robert Kjellén

**Dala
Sten**

JÄMTLANDSKALKSTEN

Det unika uttrycket

Den jämtländska kalkstenen, även kallad Gusta kalksten, bryts i Brunflo, Jämtland. Vi bryter och förädlar stenen, som har en god teknisk kvalitet och kan användas för en rad olika produkter. Stenen används både utvändigt och invändigt. Olikheter i struktur, ådring och färgnyanser gör materialet levande.

Utseende

Hyvlad:

Stenen får en yta med små urspjälkningar.

Normalslipad:

Stenen får en slät yta med obetydliga slipränder.

Finslipad:

Ger en slät men ej speglande yta.

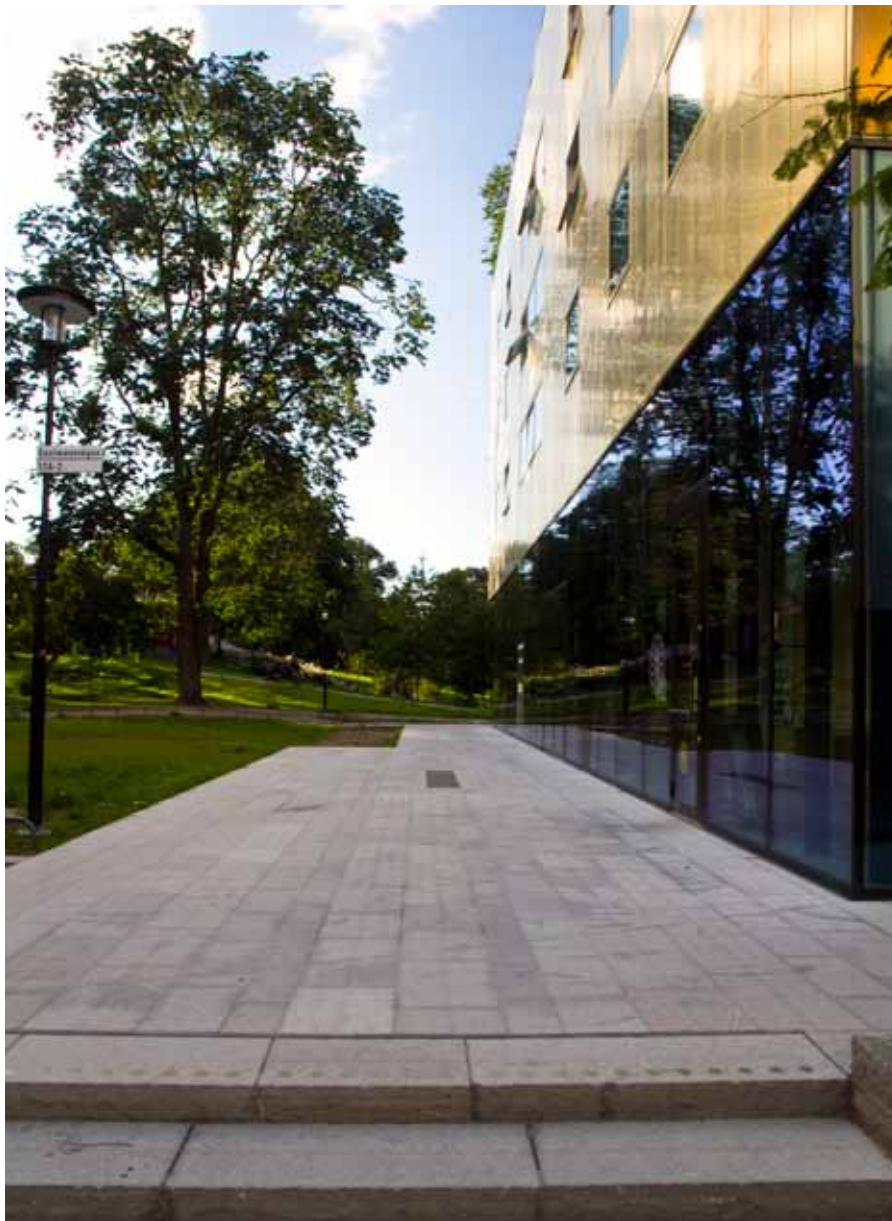
Polerad:

Stenen får en blank och speglande yta.

Antika ytor:

Utför även antikbehandlade ytor.

Parkpromenaden på museets västra sida är en fortsättning på Vasaparken och ger museet en grönskande, lummig och lugn sida.
Foto Robert Kjellén

”De grova blockstegen i trappor och murar spelar väl med podiets bänkar i grov ek, som med tiden kommer att närma sig kalkstenens varmt gråa färg.”

Bänkar av dubbelstucken Ölandssten, Grå G2. Sittytan i grov ek kommer med tiden att åldras och allt mer närma sig kalkstenens varmt gråa färg.
Foto Robert Kjellén

Graniten och gruset i de övriga ytorna är väl beprövade och robusta markmaterial som knyter an till resten av Vasaparken. Både graniten och podiets kalksten åldras vackert tillsammans, medan gruset har fördelen att lätt kunna bytas ut och ”lagas”. Gruset har, i det här projektet, en annan stor fördel då det lätt låter sig blandas med små stålkulor som med tiden kommer att färga torgytan öster om museet kaxigt roströd. ■■

Tradition från Öland

Mysinge Stenhuggeri AB är ett familjeföretag i den tredje generationen och har sedan 1930-talet brutit och förädlat den öländska kalkstenen. Vi levererar Ölandskalksten till det stora och lilla projektet, både i inne- och utemiljö.

Mer information om produkter och bearbetningar finns på vår hemsida.

MYSINGE
STENHUGGERI

Foto Spekter Foto

Granitt gir eksklusivt preg

Kvartalet er et hjørnekvartal i den indre kjernen av Bragernes sentrum i Drammen. Det var en politisk avklaring i 2007 angående hvilke bygg i kvartalet som skulle bevares. Vi har på vegne av Sparebanken Øst Eiendom AS regulert hele kvartalet. Den småskårne eldre bebyggelsen mot vest/ nærmest sentrum bevares,- bl.a. et av de beste eksemplene på de såkalte Drammenshusene i tre som ble bygget etter bybrannen. Reguleringsplanen tilrettelegger for en samlet utbygging i den østre del av kvartalet,- som nå er ferdigstilt.

TEXT Bjørn Vidar Eriksen, Siv.arkitekt MNAL **FOTO** Bjørn Vidar Eriksen & Spekter Foto

STEINFAKTA

Fasade

Kinesisk sort basalt G 684, slipt.
Festeteknikk: NSM - HUT, se skisse th.
Steinstørrelsen på fasadene var en utfordring. Standardsteinene var 2400 x 700 mm dvs. 140 kg / stk. Her var de sterkeste montørerne i aksjon. Fasadeplatene ble løftet og montert med elektrisk talje.

Sokkel

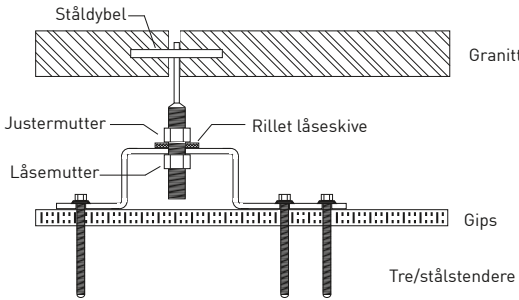
Flammet kinesisk G 684.

Utvendige gangarealer og trapper

Kinesisk G 684, prikkhamret.

Innvendig

Gulv og trapper i slipt kinesisk G 684.

Fdv-tegning - natursteinanker. NSM - HUT

I prosjektet vi har utviklet for Sparebanken Øst Eiendom AS inngår den bevaringsverdige Bøhmgården, - som var bybolig, bakeri/ mellager og bakeri-utsalg for byens kjente bakermester. Her er nå hovedbygning og bakbygning rehabilitert og bygget sammen med nytt dekke og glasstak, - og skal bl.a romme felles kantine med kjøkken for hele anlegget og felles undervisningsrom på det gamle loftet.

De nye bygningsvolumene er bevisst trappet ned mot Bøhmgården, og det er lagt stor vekt på å få til en ledig overgang mellom nytt og gammelt. En av anleggets 3 hovedinnganger er plassert her, og det er anlagt takterrasser i de nedtrappede partier. Den gamle bygningen har høy sokkel og derved helt andre etasjenivåer enn nybygget. De ulike nivåene er tatt opp med trapper og en tosidig glassheis plassert i overgangen mellom gammelt og nytt.

Kontorbygget følger langgatene Nedre Torggate og Engene som ikke er helt

parallele. Det er en etasje høydeforskjell mellom gaterommene, men disse skråner også, slik at det blir behov for oppdeling av gateplanet på flere ulike nivåer for å få trinnfrie innganger. Det er innkjøring til parkering fra Nedre Torgggate til parkering i bakkant under bakkeplan mot Engene, og i tillegg nedkjøring til en full parkeringskjeller under. Det er 102 innvendige p-plasser.

Nybygget er et rent næringsbygg med kontorarealer tilpasset ulike brukere. De to store er revisjonsfirmaet Ernst & Young AS som har hele toppetasjen, og konsulentfirmaet Rambøll Norge AS som har hele 2 1/2 etasje i bygget. Ernst & Young AS har sin hovedinngang fra Engene, Rambøll fra Erik Børresens alle. Det er i tilknytning til begge disse inngangene egne hovedtrappe- løp og heis til alle plan. ►

Stenfasadene er splittet mot langgatene for å gi plass til små luftebalkonger, lysinnfall og utsyn fra oppholdsarealene i kontorlandskapene. Markante rekkverk i rødt glass. **Foto** Bjørn Vidar Eriksen

”Vi ville heller forsøke å gi EngeneKvartalet en helt annen egenart, med et strammere og mer moderne uttrykk”

Torhild Aakvåg, Arkitektgruppen Drammen.

”Fasadene er kledd med 3cm svart glatt granitt, og med granittsokler i ru utførelse. Fasadene er komponert over to etasjer med vindusbånd, og oppdelt med inntrukne luftebalkonger og markante røde glassrekkverk.”

Det er også anlagt en sammenhengende tverrforbindelse mellom gaterommene i overgangen mot Bøhmgården og tilknytningen til glassheisen. Dette gir en ledig forbindelse for alle til kantine og utgang til gårdsrommet. I tillegg er det innarbeidet internt trapp mellom Rambølls etasjer. Spa-

rebanken Øst Eiendom flytter også selv inn i bygget, - i tillegg blir det 2-3 andre, mindre kontorbrukere.

Iht. sentrumsplanens krav er det forretningsarealer mot gateplan. Her er det innredet lokaler for treningssenterkjeden Evo og nye lokaler for kopibyrået CopyCat. Det er ytterligere 2 ledige, mindre butikklokaler hvor det arbeides med utleie.

Bygget er utformingen med åpne glassfasader mot langgatene med eksponerte, mantlede betongsøyler, - mot Nedre Torggate over 2 etasjer. Det er krav om tilbaketrukket toppetasje, - som er gitt en lettere, platekledd utforming. Ventilasjonsrommet på taket blir delvis kledd med horisontale svarte trespiler for å henge sammen med det inntrukne midtpartiet mot Erik Børresens alle. Her er bygningsmassen spiltet for å gi utsyn, lette orienteringen i anlegget og gi plass til større luftebalkonger. ►

Tidlig arbeidsmodell som viser fasadekomposisjonen med de lange linjer i granitt som binder sammen to etasjer gjennom hele anlegget.
Modell Arkitektgruppen Drammen AS

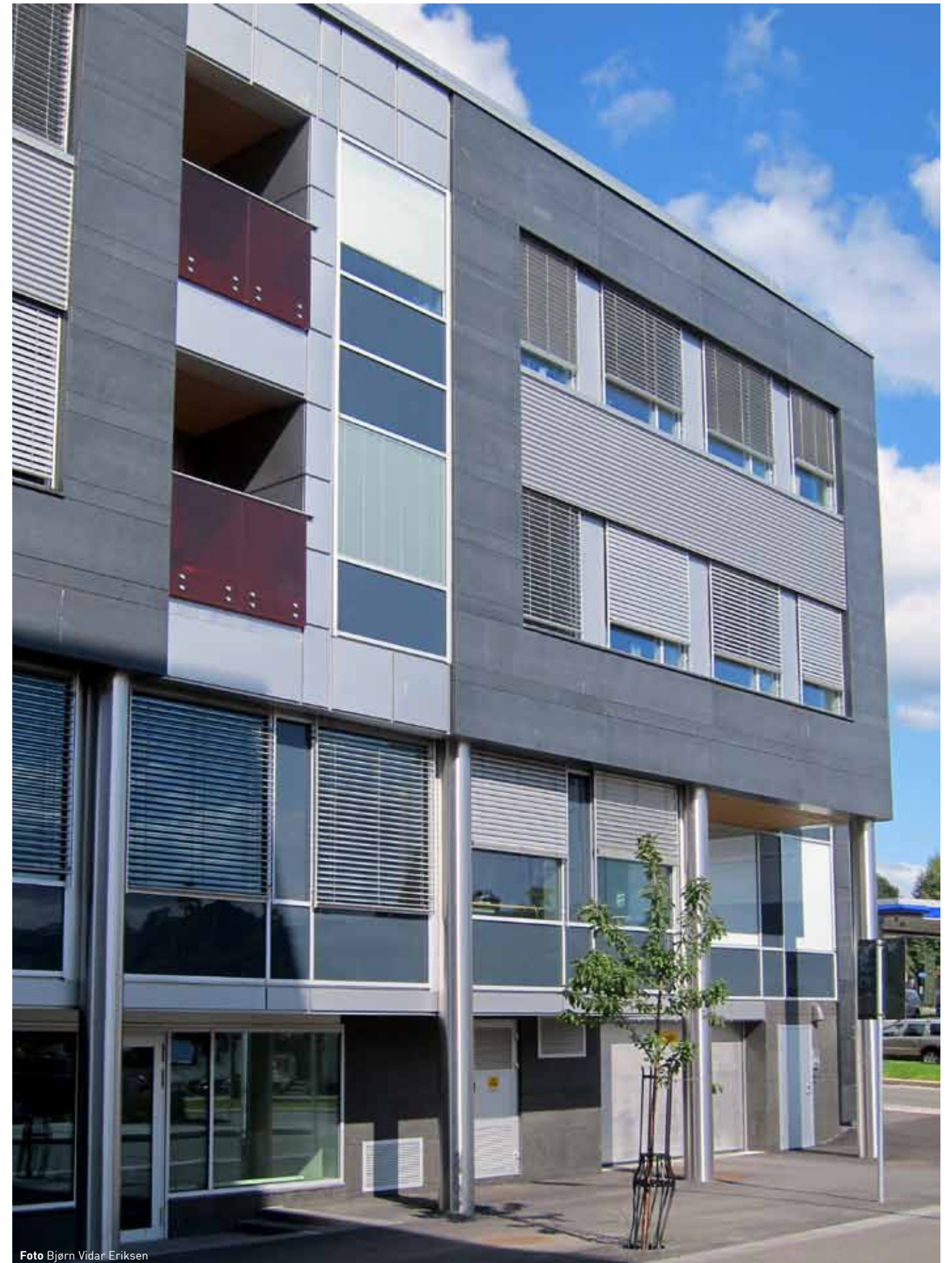
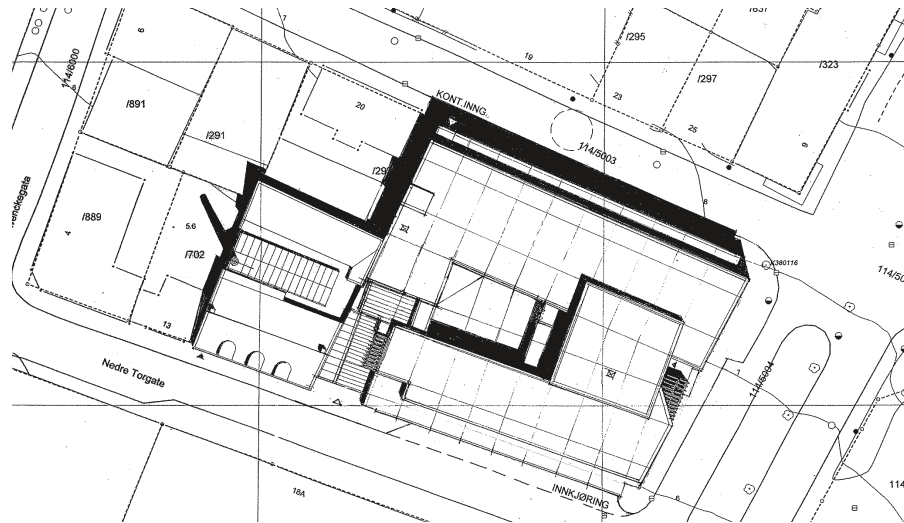

Foto Bjørn Vidar Eriksen

Forenklet situasjonskart

PROJEKT

Engene Kvartalet, Drammen

BYGGHERRE

Sparebanken Øst Eiendom AS,
Bjørn M. Ulmoen

ARKITEKT

Arkitektgruppen Drammen AS,
v/ siv.arkitektene MNAL
Bjørn Vidar Eriksen og Torhild Aakvåg

ENTREPRENØR

Strøm Gundersen AS,
Cato Brunstad, prosjektleder

STEINENTREPRENØR

Naturstein Montering AS, Arto Sarkkinen
www.nsm.as

Fasadene er kledd med 3cm svart glatt granitt, og med granittsokler i ru utførelse. Fasadene er komponert over to etasjer med vindusbånd, og oppdelt med inntrukne luftebalkonger og markante røde glassrekverk. Det er i området en svært uensartet bebyggelse. Vi har således valgt å gi bygget et eget, litt annerledes preg enn nabolaget. Granittbruken gir bygget et sobert, litt eksklusivt preg.

Kravet om avskrådde hjørner er istedet løst ved tilbaketrukne/ inntrukne hjørneparier som betoner byggets volumoppbygging og materialitet. ■■

Granittskiven er trukket ned/ møter deg på bakkeplan for å markere en av hovedinngangene. De mørke stenfasadene gir bygget en egenart og et samlende, enhetlig preg fra alle gaterom. **Foto** Spekter Foto

Kalksten från Kinnekulle

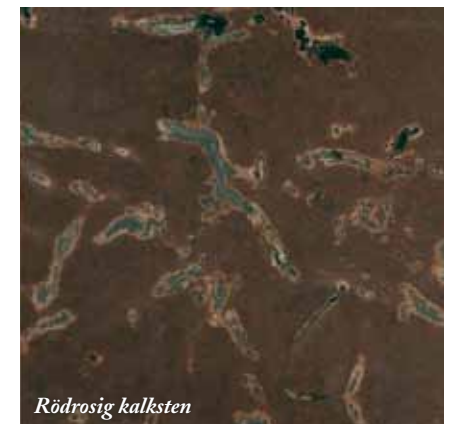
Golv i normalslipad röd kalksten.
Campus Haga, Göteborg, byggd för Akademiska Hus.

Vår egna kalksten som brutits på Kinnekulle i flera generationer är vacker såväl inomhus som utomhus. Med vår yrkesskicklighet kan vi hjälpa dig med det lilla enkla eller den svåra renoveringen. Vårt sortiment av kalksten passar till allt från golv, trappor, bänkskivor till murar och marksten.

Välkommen att besöka oss på
www.thorsberg.se
eller via telefon 0510-54 00 56

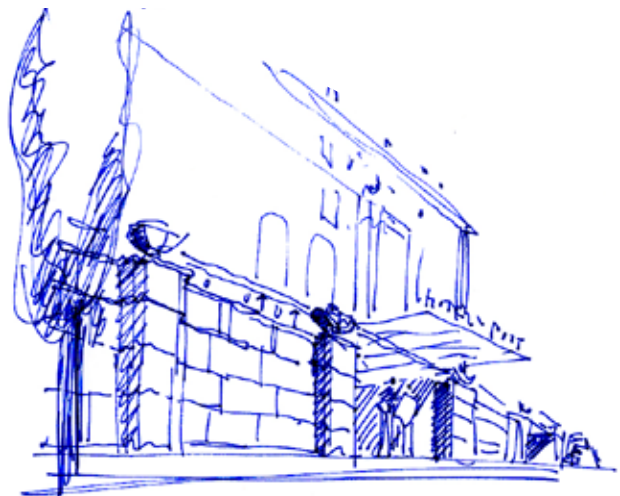

Ett urval av vårt sortiment :
Grå kalksten nr 3

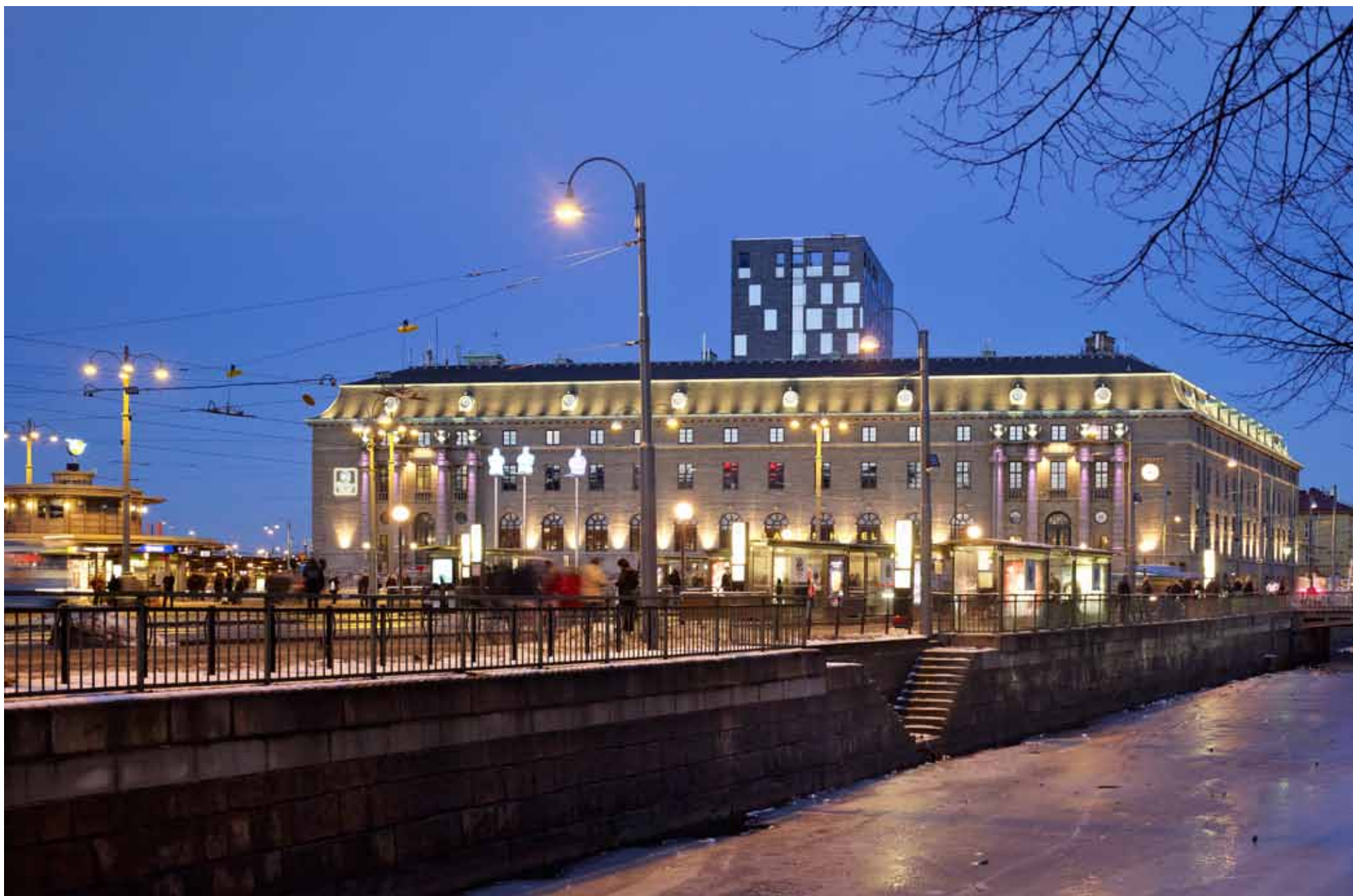

Rödrosig kalksten

THORSBERG
STENHUGGERI AB

Tidig idéskiss till hotellets entré från Drottningtorget.
Skiss Magnus Månsson

Gedigna material går i arv

Hösten 2005 erhöll vi ett uppdrag om att etablera ett större hotell i närheten av centralstationsområdet i Göteborg. Möjliga lägen för nybyggnader var begränsade, men när vi upptäckte alternativet med Posthuset så påbörjades ett mycket intressant projekt som utvecklades till Clarion Hotel Post.

TEXT Magnus Månsson **FOTO** Krister Engström & Robert Kjellén

Det gamla Posthuset ritades av Ernst Torulf 1918-25 och är ett statligt byggnadsminne med starka skyddskrav omfattande hela exteriören samt stora delar av interiören. Placeringen vid Drottningtorget ger ett mycket framträdande läge i staden men blockerar samtidigt tillgången till staden österut. Posthusets placering är tvärs över

en av stadens två historiska huvudentréer, axeln Norra Hamngatan, Drottningporten och vidare ut till nuvarande Odinsgatan. Den strukturella idén om en entréaxel fanns med redan i 1866 års stadsplan men åsidosattes helt när Posthuset byggdes på 1920-talet. ►

Det gamla Posthuset har fått nytt liv - och sällskap av en högre släkting som blickar ut över staden
Foto Krister Engström

PROJEKT

Clarion Hotel Post, Göteborg

BYGGHERRE

Fastighet AB Central Posthuset i Göteborg

ENTREPRENÖR

Peab Sverige AB

ARKITEKT

Semrén & Månsson AB, Magnus Månsson

INREDNINGSARKITEKT

Semrén & Månsson AB huvudansvarig
tillsammans med inredningsdesigner
Anemone Wille Våge

FASADENTREPRENÖR

Skandinaviska Glassystem

STENLEVERANTÖR

Nordskiffer AB, skifferfasad www.nordskiffer.com
Dala Stenindustri, Jämtlandskalksten
Kungälv's Natursten, handfat i Dragon Black

STENENTREPRENÖR

Kungälv's Natursten AB www.kungalvsnatursten.se

”Den nya byggnaden hämtar sina material från det gamla Posthuset. Detta är ett sätt att respektfullt förhålla oss till den äldre byggnadens status som byggnadsminne och visa släktskapet med den. Den nya tillbyggda högdelen skulle ej existera utan sin moderbyggnad, och för att göra helheten rättvisa var det naturligt att tillbyggnaden fick ärva dess gedigna material: koppar, skiffer och granit. Skifferstenen i fasad har en mattpolerad yta, som gör den skimrande i västerljuset, och på nära håll manar till att vilja undersöka dess yta med handen. Interiört har vi arbetat med samma förhållningssätt, ärvt gedigna material och även här varit tydliga med vad som är bevarat och vad som är tillagt. Stenen, både exteriört och interiört förmedlar en känsla av beständighet, och en vilja att denna nya mötesplats skall stå sig väl över tid.”

Kajsa Wide, Semrén & Månsson

Genom det nya hotellprojektet öppnas kvarteret igen genom hotellets två entréer, en från Drottningtorget i väster och en från Åkareplatsen i öster. Det som länge har varit en stadsstrukturell nackdel blir på detta sätt en stor möjlighet till en ny mötesplats i Göteborg. Vi har genom nära samarbete med länsstyrelsen och Riksantikvarieämbeten också kunnat etablera restaurangen Norda bar och grill i kassahallen i plan 2, ett av landets främsta nyklassicistiska rum som ingår i det statliga byggnadsminnet och som nu åter har blivit offentligt tillgängligt. ►

Den lättare kopparfasaden med större glasöppningar möter den tyngre stenfasaden med mindre dito - i en genomgående glasslits. **Foto** Robert Kjellén

De nya huskropparna bygger samman kvarteret och bildar fond mot Odinsgatan. De levande materialen återger ljuset allteftersom det skiftar över dagen. **Foto** Krister Engström

”Förhållandet mellan den nya och den äldre byggnaden kan beskrivas som en yngre och en äldre släkting med samma DNA-uppsättning.”

Det öppna köket i Norda Bar & Grill - med granit i golvbeläggning, på diskfront och som väggbeklädnad.
Foto Krister Engström

Den äldre delen har 326 hotellrum och den nya delen har 174 hotellrum. Vi har arbetat med mångfald, infall och variation och undvikit institutionskänslan till förmån för ombonad trivsel. Färgskalan är i mörka toner men med klara accenter. Ljussättningen möjliggör en rik och accentuerad ljusbild. Materialen, färgerna och möbleringen präglas av olika karaktär.

Exteriört är den äldre byggnaden helt skyddad genom det statliga byggnadsminnet. Två förändringar är gjorda dels genom tillbyggnaden i öster, dels genom den nya entrén mot Drottningtorget i väster. Tillbyggnaden länkar ihop hotellet och ger bra logistiska lösningar samtidigt som hotellet manifesteras i höjden. Denna högre del är uppdelad i två kroppar, en i söder av koppar och en i norr av skiffer. Delningen i olika material blev nödvändig för att bibehålla de vertikala proportionerna när byggnaden sänktes två våningar mot ursprungsförslaget. ►

Posthallen är bevarad i sin helhet - alltifrån det mejslade betongtaket till det vackra kalkstensgolvet. Skrivpulpeterna har blivit till nya barbord endast försedda med en ny skyddande glasskiva.
Foto Krister Engström

STENFAKTA

Fasad
Polerad Riverstoneskiffer i måtten 300 x 600 mm och 10 mm tjocklek, satt med öppna fogar. Stenen har limmats med silicon på epoxiskivor och huset har sedan monterats i färdiga sektioner. Totalt ca 1000 m².

Golv
Polerad svart granit, 300 mm bredd i fallande längder och 15 mm tjocklek. Kontrasterande fält av finslipad och flammad svart granit.

Väggar
Invänd väggbeklädnad av finslipad Dragon Black.

Lobbytrappa
Polerad, svart granit.

Utvändigt skärmtak
Portoskiffer.

Handfat
Handfat på allmän wc av finslipad Dragon Black.

Kassadiskar
Demontering och återmontering av kassadiskar i Posthallen.

Foajén med golv av svart granit och trappa upp till restaurangen. Konstnärlig utsmyckning av norske Sverre Wyller. **Foto** Krister Engström

”Vi har arbetat med mångfald, infall och variation och undvikit institutionskänslan till förmån för ombonad trivsel.”

Koppardelen har fler och något större fönsteröppningar som ett sätt att förhålla sig till det tunna kopparmaterialet. Skifferdelen har i motsvarande grad färre och något mindre fönsteröppningar för att betona ett mer monolitiskt uttryck. Förhållandet mellan den nya och den äldre byggnaden kan beskrivas som en yngre och en äldre släkting med samma DNA-uppsättning. Den nya byggnaden hämtar sina fasadmaterier som koppar, skiffer och granit från den äldre byggnaden. De omtolkas sedan till ett modernare uttryck och inordnas i nutida produktionsvillkor.

Entrén mot Drottningtorget bryter igenom den befintliga terrassen framför Posthuset. Lösningen ger direktkontakt med torgytan utan besvärliga trappor och ramper. Utformningen vittnar om byggnadens nya innehåll, där guIdmosaiken berättar om lust och flärd. Entrén kontrasterar skarpt mot den stränga nyklassicistiska fasaden och dess manifesterande av statens makt, individens litenhet och ytterst 1920-talets klassamhälle. ■■

Gedigen originalinredning av kalksten och smide i posthallen. Nya ventilationsgaller har tillverkats med elementskydden av smide som förebild. De har också stått för inspiration till mattor i hotellrummen. Stenbänkarna har försetts med dynor och används i restauranginredningen. **Foto** Krister Engström

Vinterträdgården - som också fungerar som foajé till den stora konferenshallen: Golv av flammad granit. Genom glastaket syns den solbelysta kopparfasaden och en bit av stenfasaden. **Foto** Krister Engström

Stenfirma Valter Eklund AB

Foto Robert Kjellén

Vinflaskor, öltunnor och keruber i Övedssandssten

Flödande, lustfyllt och befryndat är stenarbetena på fasaden till Grand Hotel & Matsal i den skånska universitetsstaden Lund. Här tittar keruber ner på oss medan de sliter i vinrankor och hänger i druvklasar. Vi kan ta för oss av matvaror, rotfrukter och päron liksom vin i flaskor, öl i tunnor på tallrikar med bestick och saltkar, allt hugget i rosaröd sandsten från Öved.

TEXT professor, arkitekt Mats Edström **FOTO** Mats Edström & Robert Kjellén

Koncernen Stenfirma Valter Eklund, allt inom sten och stenentreprenader.

Valter Eklund Stenentreprenader AB arbetar med stenmontering, så som golv, fasader, trappor, badrum, kök, markbeläggningar, murar mm. Vi är ett specialistföretag på allt som behandlar natursten.

VE Sten AB med import och egen verkstad utför och säljer allt inom sten. Golv, väggplattor, gat & kantsten, markhållar, fönsterbänkar, bänkskivor för kök och badrum, trappor beklädnader, fasader, murar mm.

Besök vår hemsida för mer information www.ve-sten.se. Eller ring 08-38 03 30

De väderutsatta konsolerna till frontespisen valdes 1898 med en tätare och mindre vittringsbenägen sandsten. Ett klokt beslut, de kunde behållas efter en rengöring. **Foto** Mats Edström

Den skulpturala stenen avbildar till stor del servering, mat och dryck. **Foto** Robert Kjellén

Entréns nischer är en plats för blomsterarrangemang. I framtiden undviker man att spilla gödning. Det har tidigare påskyndat vittring av sanstensen och förorsakat stenbyte. **Foto** Robert Kjellén

”...på fasaden till Grand formar passionen till natursten ett drama av förväntningar och snårvatten för alla som passerar in genom den välvda praktentrén.”

En stor del av takfotens välvda fris har bytts ut mot Orsasten. **Foto** Robert Kjellén

Fasadarkitekturen på Grand Hotel, Lund
Passion förvandlar den vilande stenen till ett drama skrev Le Courbusier och på fasaden till Grand formar passionen till natursten ett drama av förväntningar och snårvatten för alla som passerar in genom den välvda praktentrén. Här hittar vi den lyxigaste festsalen i Lund och många promoveringsmiddagar och festsupéer har serverats här sedan etablissemang öppnade 1899 (inte 1908 som det står på fasaden, också musikprofilen Sten Bromans kalas med whiskyspetsade köttbullar serverade ur ett badkar)!

Njutningen är förpackat i en eklektisk arkitektur av fransk renässans, ett vinslott med runda hörntorn och mittrisalit. Hotell med restaurang uppfördes vid Bantorget efter ritningar av tidens främste arkitekt i Sydsverige, Alfred Hellerström. Det var han som 26 år gammal vann tävlingen om Helsingborgs rådhus och blev arkitekten på modet. På Grand skapade han en stilar-kitektur med elegans, på väg in i jugendvärlden. ”Den nya konsten” gav honom frihet att ersätta de klassiska ornamenten med motiv från naturen och kulturen; ”matglädje” i rosaröd Övedssandsten

omgiven av ljusgult beklädnadstegel från Skromberga tegelbruk.

Fasadrestaureringen

Idag är hotell och restaurang sedan många år friköpt från kommunen och drivs med ambitionen att vara landets främsta stadshotell. De stora framgångarna gör det möjligt att lägga stora resurser på flotta hotellrum, restaurang och festlokaler. Fasadrestaureringen som närmar sig slutet har genomförts i fem etapper till en total kostnad av ca 25 miljoner med återställande av skiffertak, plåtarbeten, förgyll- ►

STENFAKTA

Demonterad Övedssten av större format har återanvänts som ersättningssten.

Tidigare kompletteringssten av Mainssten ändrades till Orsasten.

Lös sten på skulpturala formelement har fästs med lim och rostfri dubb.

Mindre skador har lusats i och brukslagits samt färgats in med kalkvatten.

Till komplettering av sten i större format valdes den kvartsbundna Orsastenen.

ningsarbeten och stenrestaurering. Det är reparationen av Övedssandsten som varit den mest krävande uppgiften.

Övedssandstenen

Grå och gråröd sandsten bröts öster om Övedsklosters slott och användes i den slottsanläggning som Carl Härleman planerade på 1750-talet. Stenbrytningen återupptogs under goda tider kring sekelskiftet 1900. Stenen av kalkbunden kambrosilur har olika kvaliteter. Den mera gråtonade stenen har en tät och vittringstålig struktur. Den har använts på Grands mest utsatta delar; mittfrontonens täckskivor, obelisker och murkrön. Den stenen är nu rengjord och säkrad in situ. Andra delar av stenfasaden är huggen ur sten av högt järnoxidinhåll som ”blöder” fram i ytan och ger den karaktäristiska, rosaröda kulören. Den stenkvaliteten är mera vittningsbenägen, exfolierar och sandar efter 50-100 år.

Skadorna och restaureringen

Redan på 1970-talet besiktigades Grands fasadskador av stenkonservator Tord Andersson. Åtgärdsförslaget resulterade dock inte i andra insatser än säkring av stenelement som hotade att rasa. När en stor sten ändå rasade in genom glastaket på Grands

veranda i början på 2000-talet insåg alla att det var allvar och dags för en grundligare stenrestaurering. Arbetet sattes igång med en väletablerad entreprenadfirma men utan noggrannare förundersökningar. Vid första etappen; reparation av de övre våningarna längs Klostergatan ersattes

”Genom att tillvarata kasserad Övedssten och återanvända den i restaureringen av mittrisaliten har vi fått ett utseende som bättre motsvarar den ursprungliga fasaden.”

vittrad Övedssten mot kvartsbunden, tysk sandsten från Mains. Det är en hållbar, välfungerande, röd sandsten. Tyvärr har den mörka toner i violett och färgas mörk i fuktig väderlek. Resultatet visade att Mainsstenen utskiljde sig starkt från bevarade partier av Övedssten och bidrog till att bryta sönder fasadernas helhetsverkan. Värre var att all demonterad Övedssten kördes till tippen, också sten som kunde återanvändas och huggas om som ersättning för andra vittrade stenpartier i fasadrestaureringens kommande etapper. Efter insatser från ägare och stadsantikvarie ändrades processen. Vi kopplades in för en fördjupad förundersökning som resulterade i några andra ställningstaganden;

- demonterad Övedssten av större format skulle återanvändas som ersättningssten;

- kompletteringssten av Mainssten ändrades till Orsasten;
- lös sten på skulpturala formelement fästes med lim och rostfri dubb;
- mindre skador skulle lusas i och brukslagas och färgas in med kalkvatten;

Vidare bedömde vi att dåligt cad-modellerade formelement utförda med CNC-tillverkning kunde avbrytas och att utskiftning av skulpterade formelement skulle handhuggas. På

huvudfasadens mittrisalit som arkitektkontoret ansvarat för har fyra handhuggna pilasterkapitäl i korintisk ordning utförts. Också stora delar av fasadens rundbågefris, profilerade fönster- och dörrornament har också restaurerats med traditionellt stenhantverk.

Genom att tillvarata kasserad Övedssten och återanvända den i restaureringen av mittrisaliten har vi fått ett utseende som bättre motsvarar den ursprungliga fasaden. För komplettering av sten i större format valdes den kvartsbundna Orsastenen vars kulör bättre överensstämmer med Övedsstenen. Därmed framträder fasaden med bättre helhetsverkan efter restaurering än vad den gjort med Mainssandsten. ►

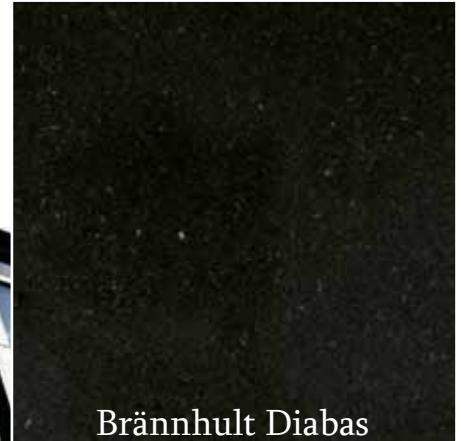
Grand Hotels fasad av Övedssandsten med sin roströda kulör dominerar Bantorgets arkitektur i Lund. **Foto** Robert Kjellén

Svensk kvalitetsgranit

Allt i ett - från stenbrott till färdig produkt

MOOD, Salénhuset Stockholm
Fasad i svart diabas från Brännhult. Elegant, hållbart och tidlöst

Brännhult Diabas

PROJEKT
Grand Hotel, Lund

BYGGHERRE
Grand Hotel, Lund

ARKITEKT
Barup & Edström arkitektkontor

STENLEVERANTÖR
Lenners Orsasten
Nyttillverkning stendetaljer, Marmor & Granit

STENENTREPRENÖR
Marmor & Granit AB
www.marmorgranit.se
Stenentreprenader i Hesselholm AB
www.stenentreprenader.se

håll men större fasadreparationer är inte aktuella på många år. Med hotellets inriktning följer höga finishkrav. Det ledde till en intressant dialog om hur långt man skulle gå för att få en snygg entré, d.v.s. hur mycket sten som skulle skiftas ut och hur stenen skulle rengöras. Smuts- och sot suges in i den porösa sandstenen och kan inte tas bort utan slipning. I praktiken möttes vi på halva vägen, bytte "halvvittrad", smutsig sten, återanvände och högg nya med äldre tekniker, tand- och lågerhuggning samt råkopp (hörnkedjor).

Ägarens engagemang och uthållighet har varit imponerande. Satsningen är långsiktig och ett uttryck för en hållbar syn på verksamheten. Sammantaget är restaureringen av Grand Hotel i Lund en storartad kulturgärning som vi alla kan glädja oss åt. ■■

Parti av fönsteromfattning före restaurering visar bortfallet av skulptural stendekor.
Foto Robert Kjellén

En kulturgärning

Grand Hotel är som kulturbyggnad inte formellt skyddat som byggnadsminne utan endast markerad som "q" i detaljplan enligt PBL 3 kap 12§;

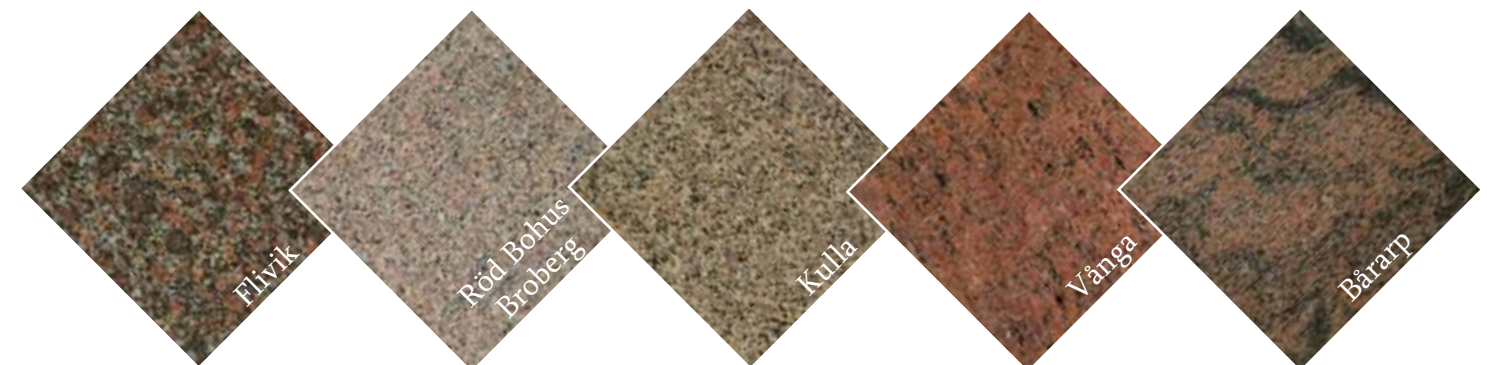
"Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturbistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas."

Fasadrestaureringen fordrade märkligt nog heller inte bygglov. Trots intresse från ägaren att aktualisera byggnadsminnesförklaring och ansöka om byggnadsvårdsbidrag hos Länsstyrelsen har restaureringsarbetet i sin helhet genomförts med egen finansiering.

Fasaden kommer att fortsatt kräva under-

Keruben som släpar vinblad ingår i det kulinariska sceneriet på fasaden. **Foto** Mats Edström

Emmaboda Granit

Vi bryter våra graniter i egna brott i södra Sverige. Block, halvfabrikat och färdiga produkter exporteras över hela världen.

Box 77, SE-361 22 Emmaboda
Tel +46 (0)471 - 488 00, Fax +46 (0)471 - 488 09
www.emmabodagranit.se • info@emmabodagranit.se

Modena Fliser har utvalget og løsninger for alle behov og utfordringer

– *Fagfolk med spesialkompetanse!*

Vi er desidert størst innenfor vårt fagfelt med egne prosjektavdelinger i **Oslo, Skien, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Stockholm.**

Vågen VGS Sandnes.
Fasade med Travertin marmor.

Modena Fliser

Mer informasjon om våre prosjektavdelinger finner du på modena.no eller scan koden og les mer:

modena®
FLISER

FLISER – SKIFER – GRANITT – MARMOR – NATURSTEIN – FASADE – MUR OG BETONGPRODUKTER

Foto Robert Kjellén

Svensk natursten

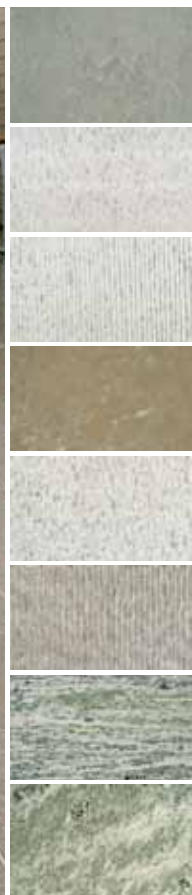

BORGHAMNS kalksten

KOLMARDS MARMOR OX

Borhamns Stenförädling AB

Stenvägen 6 • 592 93 Borghamn
Tel 0143- 201 74 • Fax 0143-201 32
info@borghamns-stenforadling.se
www.borghamns-stenforadling.se

Lantlig & urban kontrast

På Moa Martinsons Torg har vi tagit fasta på den rumsliga situationen med en liten plats ovan Hornsbergs Strandpark vid kanten av Ulvsundasjön och på den konstnärliga bearbetningens associationer till författaren Moa Martinson som var konstnären Lina Nordenströms idé.

TEXT Bengt Isling **FOTO** Lennart Johansson, Stockholm Stad & Robert Kjellén

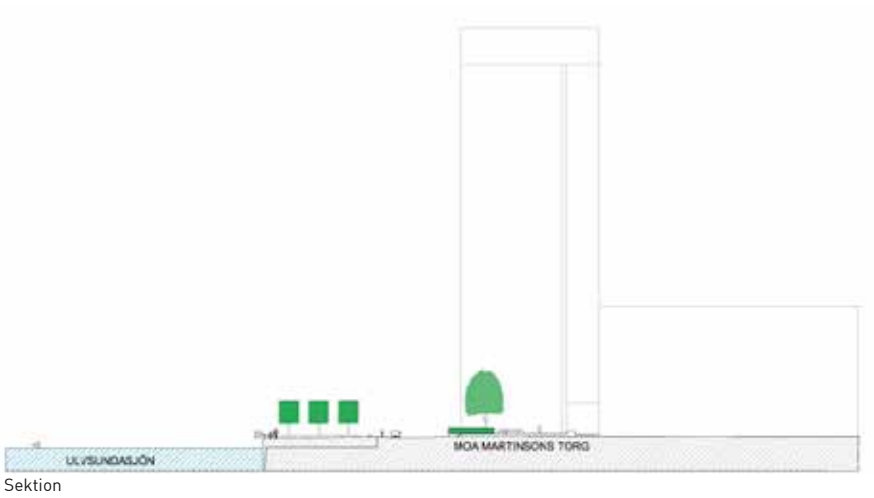

Blockstensmurarna med infälld belysning.
Foto Robert Kjellén

”Syrénbersån har också en folklig och lantlig framtoning som står i kontrast till den urbana inramningen på denna nya plats.”

Eftersom torgytan är upplyft för att skapa tillgänglighet till byggnaderna bildas en nivåskillnad mot gatorna. Nivåskillnaden består från söder fram till busshållplatsen av en sittbar mur och i resten av sträckan av en trappa. Trappan öppnar torget som vänds diagonalt ut mot sjön med Kajparterren i förgrunden. Den värmande kvälls-solen faller in från samma håll. De element som finns på torget kommer ur den konstnärliga idén. Författarens motivval har gett idén med den stiliserade syrenbersån som bryter fram ur trappan. Syrénbersån är en lek med högt och lågt på flera sätt. Rent konkret är den låga bersån placerad framför det höga huset. Syrénbersån har också en folklig och lantlig framtoning som står i kontrast till den urbana inramningen på denna nya plats. I bersån har en soffa placerats, en stadig variant av den traditionella vita bersåmöbeln, här i vitmålat stål. Torgets andra gröna element är det stora vårdträdet, en ek, som placerats intill bersån. ▶

I syrénbersån står en soffa av stål som är anpassad till radien. Tillverkad av Viktor Stanley i USA.
Foto Robert Kjellén

PROJEKT
Moa Martinsons Torg, Stockholm

BYGGHERRE
Stockholm stad Exploateringskontoret,
Ewa Reuterbrand mfl

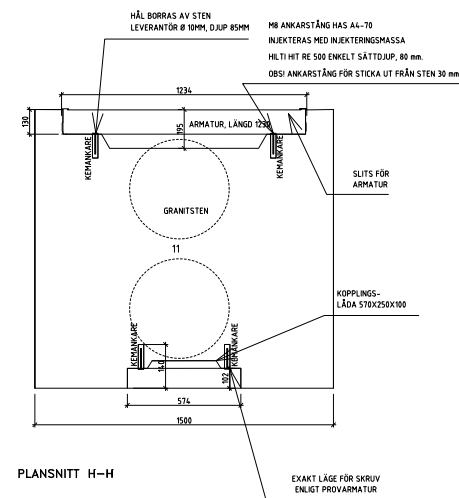
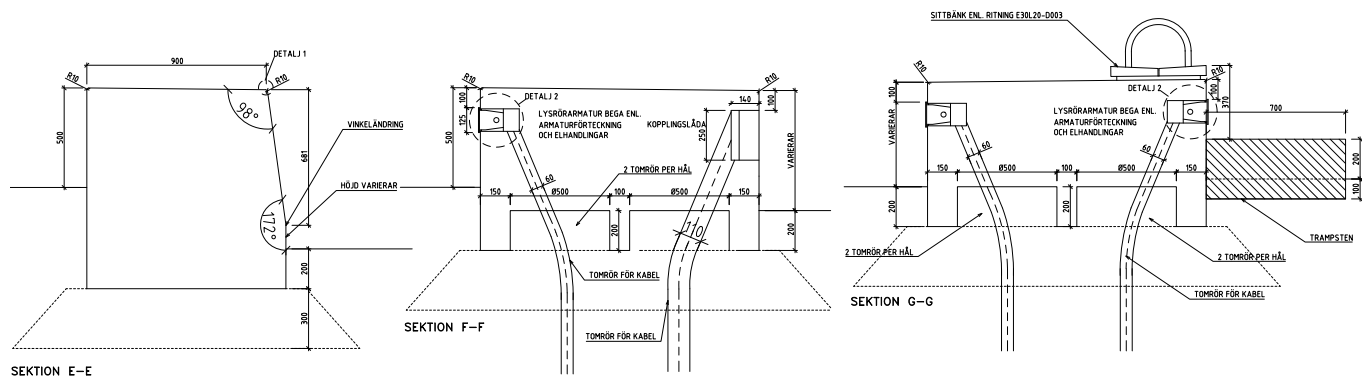
ENTREPRENÖR
JM Entreprenad AB

LANDSKAPSARKITEKT
Nyréns Arkitektkontor, Bengt Isling (ansv),
Ronny Brox, Ulrika Lilliehöök, Saffan Malm Mfl

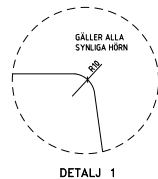
KONSTNÄR
Lina Nordenström

STENLEVERANTÖR
Bohusgranit AB, hällar och blocksteg www.bohusgranit.se
Naturstenskompaniet AB, murar www.naturstenskompaniet.se

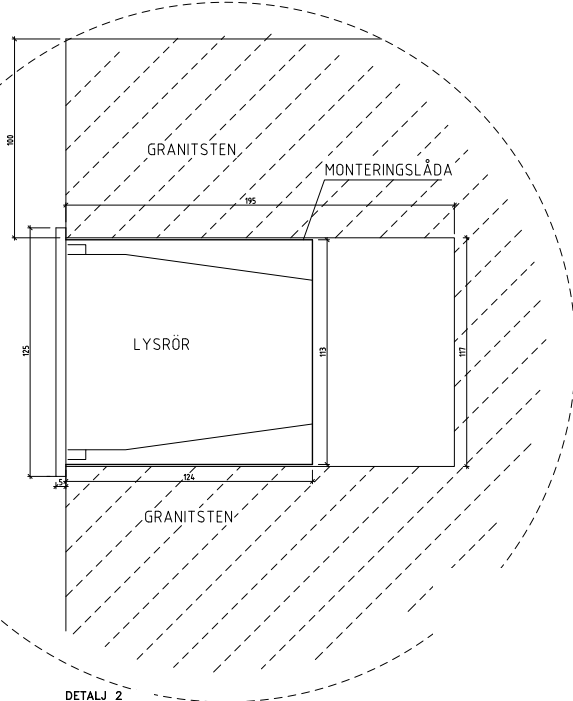

Detaljer blockstensmur av flammad Bjärlövgranit. De största blocken väger 9 ton. Belysningen är infälld. Armatur vald av belysningsprojektör Lena Hildeman på Bjerking.

DETALJ 1

DETALJ 2

Lina Nordenströms konstnärliga idé med citat ur Moa Martinsons böcker. textcitatens längd gav stenformatet 1400 x 700 för att få läsbarhet för en stående betraktare.
Foto Robert Kjellén

Lina Nordenströms skulpturgrupp som består av uppförstora trycktyper gjutna av aluminium.
Foto Robert Kjellén

STENFAKTA

Hällar

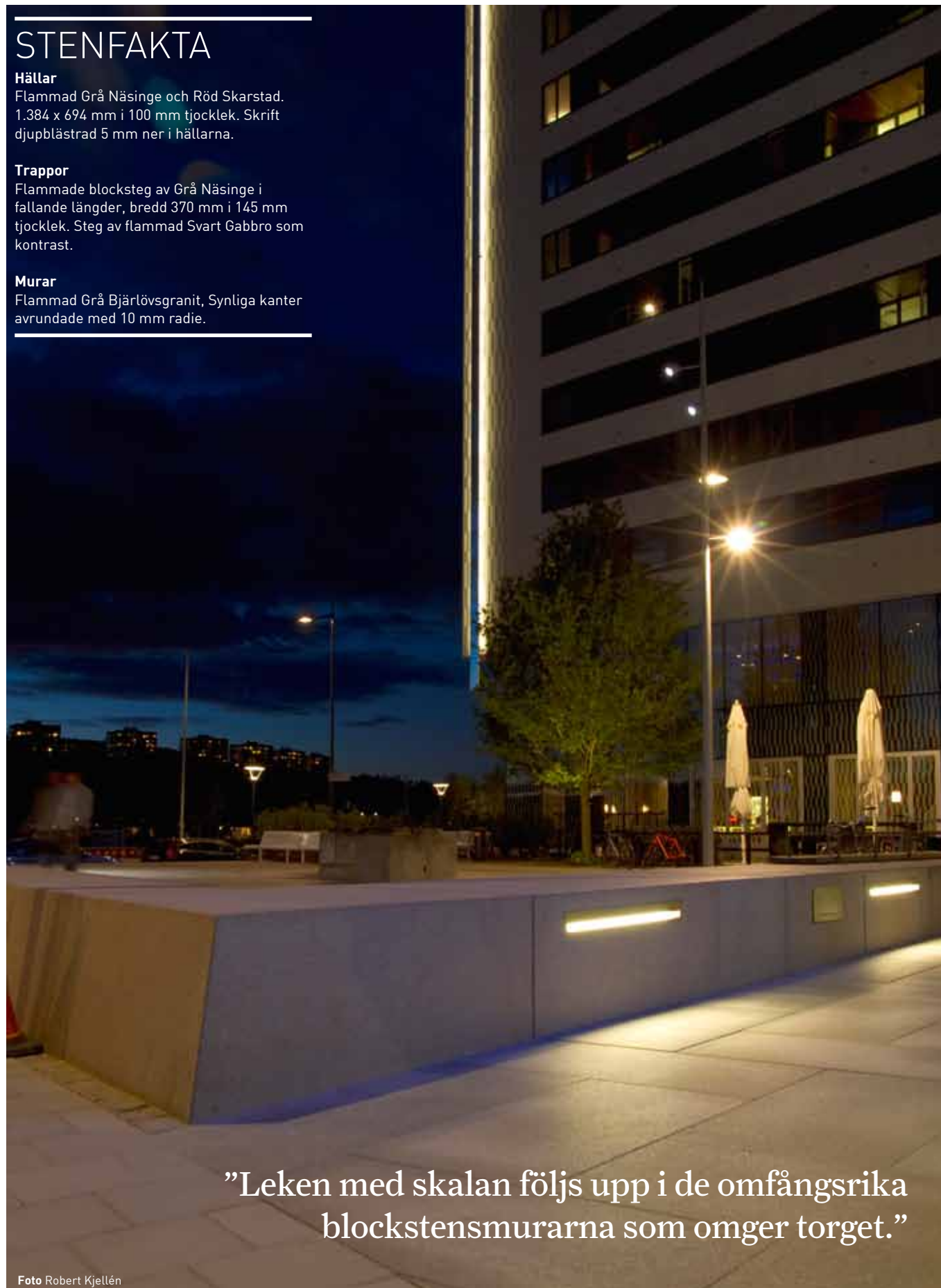
Flammad Grå Näsing och Röd Skarstad. 1.384 x 694 mm i 100 mm tjocklek. Skrift djupblästrad 5 mm ner i hällarna.

Trappor

Flammade blocksteg av Grå Näsing i fallande längder, bredd 370 mm i 145 mm tjocklek. Steg av flammad Svart Gabbro som kontrast.

Murar

Flammad Grå Bjärlövsgrenit, Synliga kanter avrundade med 10 mm radie.

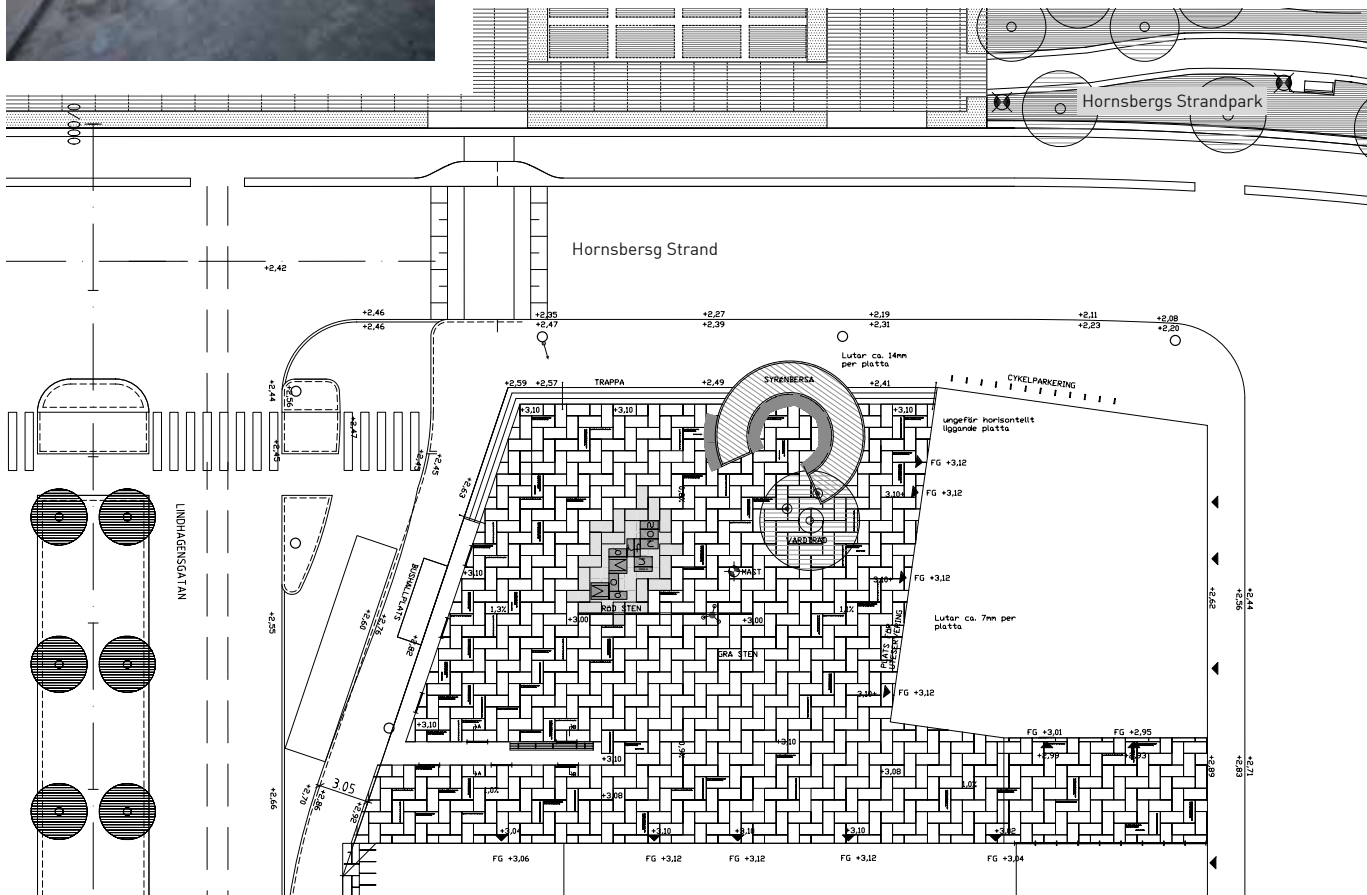
”Leken med skalan följs upp i de omfångsrika blockstensmurarna som omger torget.”

Foto Robert Kjellén

Utsikt över torget med sitt centrala men ändå natursköna läge utmed Hornsberg Strand.
Foto Lennart Johansson, Stockholm Stad

Moa Martinsons Torg, nordvästra Kungsholmen, Stockholm.
Illustrationsplan Nyréns Arkitektkontor

Granithällarna på torget är 700 x 1400 mm. De har fått sina stora format för att kunna ge plats för de textfragment ur Moa Martinssons verk som graverats in i stenen enligt Lina Nordenströms anvisningar. Texterna är läsbara för en stående betraktare. Stenytan lutar svagt inåt mot en knappt synbar avvattningsslits. Leken med skalan följs upp i de omfångsrika blockstensmurarna som omger torget. Den tyngsta väger över 9 ton. Monteringen med infälld belysning var ett av flera mästarprov.

■ ■

Blockstenstrappan möter den runda muren av Cortenstål. Avvikande färg på botten- och översteg som kontrastmarkering i trappan. **Foto** Robert Kjellén

MUREXIN

www.murexin.com

Proffssystem för natursten

Den unika karaktären på natursten ger alla objekt en gedigen och exklusiv look. Vid läggning och eventuell fogning av natursten, för inne eller ute, badrum eller terrass, så måste allt vara avstämt för att passa de olika materialen.

Murexin erbjuder ett optimalt avstämt system för de olika krav som ställs på natursten. För att undvika kalkutfällningar är Murexins naturstensprodukter snabb-bindande och trass-base-rade. En klar fördel mot produkter med vanligt Portland cement.

Trass Cement **ZE 10** är rätt produkt för bruksläggning av känslig natursten. Flexfix Trass **KTF 55** ger dig mer säkerhet mot missfärgningar. Stenfog Trass **SF 50** och Trassfog **FMT 15** motverkar mot kalkutfällningar. Stenfog Trass **SF 50** kan dessutom fogas till en bredd på 30 mm och passar särskilt bra till fogning av oregelbunden skiffer och gatsten.

Proffssystem för limning, plattsättning, bygg, målning och isolering. **Murexin för proffs.**

Säljes av: **RK BYGGPRODUKTER AB**

RK Byggprodukter AB, Analysvägen 6, 435 33 Mölnlycke
Tel.: 031-3858684, 0708-788589, Fax: 031-445638
E-Mail: office@murexin.se, www.murexin.se

GRANITTI NATURSTEN AB Box 179 SE-941 24 PITEÅ Tel: +46 911 650 75 +46 8 648 38 00 Fax: +46 911 605 44 sven-erik@granitti.se www.granitti.se Vi förädlar Norrländsk och Skandinavisk granit.	NORRKÖPINGS STENINDUSTRI AB Box 120 52 SE-600 12 NORRKÖPING Tel: +46 11 12 13 80 Fax: +46 11 10 19 12 info@stenindustri.se www.stenindustri.se Vi levererar och monterar: Granit - Kalksten - Marmor - Skiffer - Gravvårdar
NORDICSTONE AS Løveskogen 4 NO-3280 TJODALYNG Tel: +47 33 15 64 64 Fax: +47 33 15 64 74 kontakt@nordicstone.no www.nordicstone.no Produserer etter mål og tekniske spesifi- kasjoner. Skandinaviske granitter for inne- og utemiljø	JOGRA STEININDUSTRI AS P.B. 83 NO-1740 BORGENHAUGEN Tel: +47 69 14 80 80 Fax:+47 69 14 80 90 post@jogra.no www.jogra.no Spesialist på naturstein til utemiljømarkedet. Egne steinbrudd samt foredlingsanlegg.
RUNAR STEINSYSTEMER AS P.B. 474 NO-4304 SANDNES Tel: +47 90 92 11 46 post@runar.as www.runar.as Vi tilbyr prosjektering, salg og utførelse i norsk kvalitetsskifer. Vi har egenutviklede leggesystemer kalt TrællHelle og RunarPlank, disse innehar vi rettighetene til.	DALA STENINDUSTRI Pl. 3006 SE-520 50 STENSTORP Tel: +46 500 45 11 32 Fax: +46 500 45 12 00 dalasten@telia.com Grå-, svart- och röd Jämtlandskalksten samt Nastamarmor, ur egna brott. -Golv, fasader, fönsterbänkar mm
SLITE STENHUGGERI AB Box 52 SE-624 22 SLITE Tel: +46 498 22 03 49 Fax: +46 498 22 22 50 info@slitesten.se www.slitesten.se Allt i Gotländsk kalksten. Modern fabrik, duktiga hantverkare. Byggnadssten, trädgårdssten, stenrestaureting.	ELLINGARD COLLECTION AS OSLO Østre Akervei 103 NO 0596 OSLO Tel: +47 22 15 55 50 Fax: +47 22 15 55 40 post@ellingard.no www.ellingardcollection.no VESTBY Verpet Veien 52 NO 1540 VESTBY Tel: +47 64 88 98 88 Fax: +47 64 95 77 28
SCANSTONE AB Arkelstorpsvägen 20 SE-291 94 KRISTIANSTAD Tel: +46 44 22 70 00 Fax: +46 44 22 70 27 info@scanstone.se www.scanstone.se Egen tillverkning samt import av utländska material. Lagerför kantsten, gatsten, hällar, stolpar, murar, mm	SH BYGG, STEN OCH ANLÄGGNING AB Box 8106 SE-163 08 SPÅNGA Tel: +46 8 474 79 00 Fax: +46 8 474 79 01 info@shbygg.se www.shbygg.se Stenentreprenören med resurser och goda lösningar Specialiteter: Utemiljö, restaurering och krävande montering
GRUVTEKNIK AB Saxdalsvägen 2 SE-771 65 LUDVIKA Tel: +46 240 374 95 Fax: +46 240 376 58 info@gruvteknik.com www.gruvteknik.com Nya och begagnade maskiner samt reserv- delar för borrhning, kilning och sprängning i berg.	AB SÖDERMALMS STEN Mårtendalsgatan 16 SE-120 33 STOCKHOLM Tel: +46 8 702 20 10 Fax: +46 8 702 05 11 info@sodermalmsten.se www.sodermalmsten.se Mångsidiga kunnannde • Erfarenhet • Världs- omspännande kontaktnät • Modern produk- tion • Alla stenarbeten • Utställning

A-L ALTA SKIFERBRUDD P.B. 113 NO-9501 Alta Tel: +47 78 43 43 22 Fax: +47 78 43 63 26 post@alta-skiferbrudd.no www.alta-skiferbrudd.no Original Altaskifer. Tak - flis - trinn - heller - brudd. Disponibelt fra lager - kort leveringstid	THORSBERG STENHUGGERI AB Thorsberg SE-533 94 HÄLLEKIS Tel: +46 510 54 00 56 Fax: +46 510 54 00 67 info@thorsberg.se www.thorsberg.se Kinnekullekalksten, marmor och granit. Golv, fasader, trappor, köks- och fönster- bänkar, trädgårdsmiljöer.
STENTEKNIK AB Julön 222 SE-693 94 ÅTORP Tel: +46 586 73 11 30 Fax: +46 586 73 11 31 Mob: +46 70 604 32 15 nastenteknik@spray.se Alla typer av kramlor. Snabba leveranser.	STENMAGASINET Fogdevägen 3 SE-183 64 TÄBY Tel: +46 8 732 87 00 Fax: +46 8 732 87 01 info@stenmagasinet.com www.stenmagasinet.com Levererar allt i Granit - Marmor - Kalksten - Skiffer för interiör och exteriör miljö
BERGARTISTIC PRODUKTION AB Värmdövägen 738-740 SE-132 35 SALTSJÖ-B00 Tel: +46 703 01 31 56 robert@bergart.se	

Tipsa redaktionen

Vi tar gärna emot tips från våra läsare!
Har du sett eller jobbat med något
intressant projekt som du tycker borde
uppmärksammas i STEN eller har du
övriga förslag på vad vi borde skriva om?

Kontakta redaktionen på:
sten@bergart.se

*Ljus Ekebergsmarmor och
Brännlyckemarmor som exklusivt
och tidlöst interiörmaterial vid
Grand Hotel Stockholm*

BORGHAMNSTEN AB
Svensk natursten - för byggare med anspråk

info@borghamnsten.se // www.borghamnsten.se

ELLINGARD NATURSTEIN AS

P.B. 22 Grefsen
NO 0109 OSLO

Tel: +47 22 15 55 50
Fax: +47 22 15 55 40
post@ellingard.no
www.ellingard.no

Vi foretar prosjektering og levering av naturstein til fasader og gulv.

EMMABODA GRANIT AB

BOX 77
SE-361 22 EMMABODA

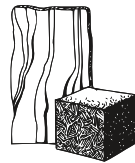

Tel: +46 471 488 00
Fax: +46 471 488 09
info@emmabodagranit.se
www.emmabodagranit.se

Svensk kvalitetsgranit - från stenbrott till färdig produkt. Dessutom gul kvartsitsandsten.

MARMOR & GRANIT AB

Industrigatan 6
SE-291 36 KRISTIANSTAD

Tel: +46 44 21 34 40
Fax: +46 44 21 33 08
hq@marmorgranit.se
www.marmorgranit.se

Inredningar, fasader, trappor, golv, bordski-vor, köks- och fönsterbänkar, trädgårdsten, gravvårdar, montering, konsult.

SIGVARTSEN STEININDUSTRI AS

GRORUD
Trondheimsveien 457
NO-0962 OSLO
Tel: +47 22 80 30 60
Fax: +47 22 80 30 61
post@sigvartsen.no
www.sigvartsen.no

SANDVIKA
Industriveien 10
NO-1337 Sandvika
+47-67 52 10 30
+47-67 52 10 40
sandvika@sigvartsen.no
Ledende i NATURSTEIN

MODENA GRUPPEN AS

Pb 290
NO-4066 STAVANGER
Tel: +47 51 44 31 50
Fax: +47 51 44 31 54
post@modena.no
www.modena.no
facebook.com/modenafliser

Ledende og landsdekkende kjede med egne prosjektavdelinger med spesialkompetanse på naturstein og keramiske fliser.

DIAMANT BOART

SVERIGE
Tel: +46 703 37 24 47
ulf.eriksson@husqvarna.se

NORGE
Tel: +47 97 00 64 70
sjur.christiansen@husqvarna.no

FINLAND
Tel: +358 400 64 60 59
ari.viitanen@husqvarna.fi

NÄRKESTEN ENTREPRENAD AB

Box 62
SE-692 21 KUMLA

Tel: +46 19 58 25 20
Fax: +46 19 58 19 90
la@narkesten.com
www.narkesten.com

Stenhugging - Restaurering - Montering
Utför allt inom branschen i hela Norden

HEIMDAL GRANITT & BETONGVARE AS

P.B. 58 Heimdal
NO-7472 TRONDHEIM

Tel: +47 72 59 57 00
Fax: +47 72 59 57 01
firmapost@hb.no
www.hb.no

Totalleverandør av granittprodukter til utemiljø.
Lager i Sandnes, Fredrikstad og Trondheim

SJÖSTRÖM STENFÖRÄDLING AB

Kalkstensgatan 1
SE-387 92 BORGHOLM

Tel: +46 485 56 15 50
Fax: +46 485 56 31 38
info@sjostromsten.se
www.sjostromstenforadling.se

Ölandskalksten och Jämtlandskalksten för byggnader, trädgårdar och restaurering. Specialitet: Antikbearbetningar

S. TANDBERG AS

P.B. 63
NO-1305 HASLUM

Tel: +47 67 83 06 00
Fax: +47 67 83 06 01
mail@s-tandberg.no
www.s-tandberg.no

Verktøy og maskiner for steinindustrien
Lager i Norge og Sverige

ASKIM STENINDUSTRI AS

Buersvingen 1-5
NO 1814 ASKIM

Tel: +47 69 88 19 52
post@askim-stenindustri.no
www.askim-stenindustri.no

Alt i NATURSTEIN og KOMPOSITT!
Åpent: Man- fre. 08.00-17.00.
Lør. 10.00-14.00

N.S. BEER AB - BEER STEN AS

Tel: +47 69 38 41 10
firmapost@beersten.no
www.beersten.no

Leverandør av granitt til uteanlegg siden 1879
Medlem av Initiativ for Etisk Handel

Jogra Steinindustri AS har sine røtter ved steinmiljøet ved Iddefjorden. Vår fagkunnskap er bygget opp gjennom drift av steinbrudd og egenforedling, samt håndtering av vårt store lager av standardprodukter. Våre fagfolk kan også bidra med steinhoggerarbeid på byggeplassen.

Jogra Steinindustri AS
PB 83 N-1740 Borgenhaugen
Telefon: +47 69 14 80 80
Faks: +47 69 14 80 90
E-post: post@jogra.no
www.jogra.no

POSTTIDNING B

Avsändare

STEN

Industrigatan 6

291 36 KRISTIANSTAD

ÄKTA BOHUSGRANIT™

JORDEN FÖDDE BOHUSGRANITEN. VI HAR VÅRDNANDEN.

För nära en miljard år sedan trängde glödhet granitmagma upp från jordens inre. Sakta och säkert kristalliserades den och fick unika egenskaper. Idag, 920 miljoner år senare, förädlar vi urberget. Sedan 1926 har vi erbjudit världen Äkta Bohusgranit™ och efter fusionen med Bohus Gat & Kansten är vi idag marknadsledande inom förädlad granit i Norden. Varenda sten som lämnar våra brott i Näsinge och Ävja har hanterats för hand. Det är enda sättet att behandla Äkta Bohusgranit™. Med respekt. En garanti för kvalitet.

BOHUSGRANIT AB

fd Bohus Gat & Kantsten | www.bohusgranit.se | info@bohusgranit.se